

Еммануель БЕАР

“Французька жінка” Роже Варньє, постановника добре рекламованого “Індокитаю”, уже особливої реклами не потребувала. І не тільки тому, що фільм дістав Головний приз Московського МКФ 1995 року. Його успіх і популярність забезпечувала прекрасна акторська пара - Даніель Отей і Еммануель Беар. Власне, наш глядач (передовсім той, хто не користується відео-текою) досі ще не мав нагоди бачити фільми з цими акторами. Хоча минуло вже десять років, відколи вони з’явилися на екрані разом і відразу гучно заявили про себе. Справді, двадцятидворічна Еммануель Беар, знявшись 1986 року разом з Даніелем Отейм у фільмі “Манон із джерела”, удостоїлась премії “Сезар”. Стрічка ця була продовженням фільму “Жан де Флорет”, визнаного у Франції кращою екранізацією 80-х років.

Чим же ця екранізація привернула до себе увагу? Насамперед тим, що цього разу справді цікавим було першоджерело, яке мало своєрідну передісторію. Річ у тім, що письменник Марсель Паньоль написав роман “Вода з пагорбів” за своїм власним фільмом “Манон із джерела”, поставленим 1952 року. Принагідно слід нагадати, що Марсель Паньоль, будиши відомим драматургом, на початку 30-х років зацікавився звуковим кіно. Він почав ставити стрічки і, більше того, заснував власну кіностудію у Провансі. Згаданий фільм “Манон із джерела” відзначався жвавістю і достовірністю у передачі провансальського колориту, в зображенні

Еммануель Беар у фільмі “Пекло”. 1994. Режисер Клод Шаброль.

народного життя, побуту, характерів. В цьому фільмі в епічних тонах оспівувалося патріархальне життя селян, далеких від сучасної цивілізації, які зберегли зв’язок з природою. Як бачимо, у режисера Клода Бerra, який 1986 року екранізував роман Марселя Паньоля, було не лише літературне першоджерело, а й кінематографічне.

Фільм “Жан де Флорет”, дія якого відбувається в середині 20-х років, окрім зображальних чеснот, відзначався акторськими роботами, адже знялися в ньому Ів Монтан, Даніель Отей і Жерар Депардьє. Фільм “Манон із джерела”, який вийшов того ж року, зображує розвиток подій вже через 10 років після смерті Жана (Жерар Депардьє), який успадкував ферму в Провансі. Його 18-річна донька Манон (Еммануель Беар), дізнавшись правду про діяння Сезара Субейрана (Ів Монтан) та його племінника (Даніель Отей), які згубили її батька і фактично вкрали його ферму, готується помститися. Фільм цей викликав у глядачів рідкісне для сучасного кіно співпе-

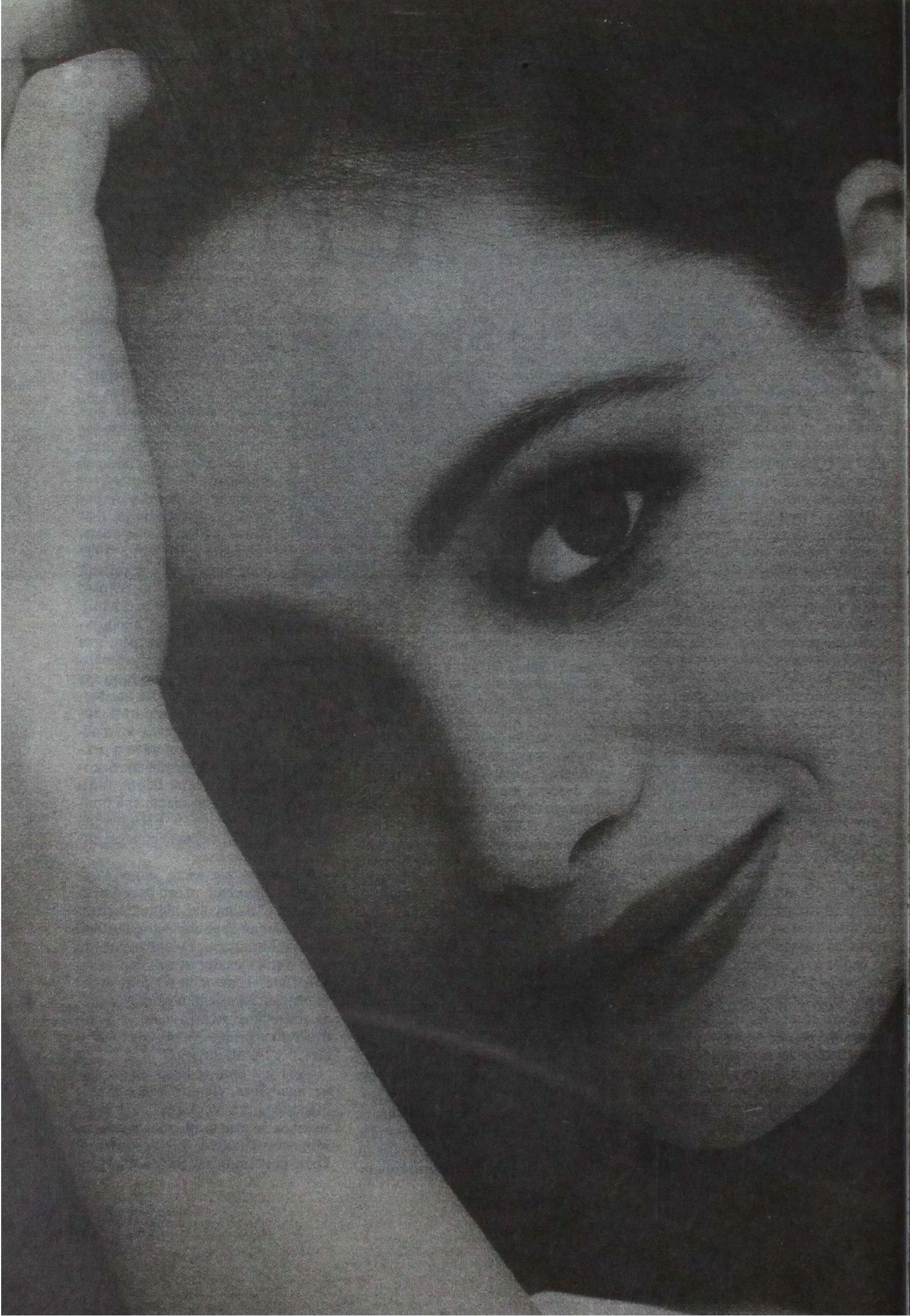
реживання. Молода Еммануель Беар чудово вписалась у блискучий акторський ансамбль і привернула до себе увагу шанувальників французької акторської школи. Їй вдалося легко вжитися в історичне середовище, розкрити образ.

Після успішного старту в себе на батьківщині, Еммануель Беар одержує запрошення до США і 1987 року знімається у комедії “Побачення з ангелом” (режисер Том Маклафлін).

Тут актриса грає дівчину-ангела зі зламаними крилами, яка падає з неба прямо в басейн молодого музиканта. Через цю пригоду в юнака розладналося вже намічене весілля, а його друзі та майбутній тесть намагаються викрасити ангела, щоб використати з рекламною метою. Як відзначають коментатори, комедія особливим блиском не відзначалася, але принадою фільму була Еммануель Беар, яка виблискувала справді ангельською красою.

Ще через рік Беар знову з’являється в комедії, цього разу французькій. “Вліво від ліфта” поставив ветеран французької комедії Едуард Молінаро. Еммануель Беар грає в ній кохану несміливого художника, грає в дуеті з П’єром Рішаром. У комедії помилок - традиційно елегантній, але й дещо пустопорожній - вміло контрастуються комічні ситуації.

1991 рік приніс Беар міжнародне визнання. Фільм Жака Рівета “Прекрасний горішок”, де вона знялася в головній ролі разом із Мішелем Пікколі, був удостоєний Гран-прі Каннського МКФ. Її ге-

роїня Маріанна надихнула літнього художника продовжити роботу над картиною, яку він залишив дванадцять років тому, і назва якої дала назву фільмові. Це викликає ревності дружини художника, яка була його попередньою моделлю. Цей підкреслено естетизований і неспішний фільм здатний підтримувати глядацьку увагу протягом чотирьох годин екранного часу. І, звичайно, це стало можливим завдяки акторській привабливості. З цього фільму амплу актриси ствердилося остаточно - прекрасна, незалежна жінка, яка еманує відчутні чари, від яких втрачають голову чоловіки будь-якого віку і становища.

Щоправда, режисеру Андре Тешіне, який того ж року зняв фільм "Я не цілуюсь", і в якому Еммануель Беар знялась у парі з Філіпом Нуаре, не вдалося досягти успіху. Це засвідчило, що для реалізації актриси дуже багато важила наявність взаєморозуміння з режисером і акторами-партнерами. Звичайно, не останню роль відігравав характер, який їй треба було втілити.

У фільмі "Зима в серці" (1992, режисер Клод Соте) актриса знову виступає в парі з Даніелем Отеєм. Тут Беар зіграла скрипачку. Взявши за сюжет фільму заношений любовний трикутник, К.Соте створив тонкий музичний фільм. Музичний не тільки тому, що в ньому постійно звучить музика і говорять про неї, а тому, що він побудований за законами музичного твору, який передає найтонші відтінки людського настрою. Образ, створений актрисою у цьому фільмі, наштовхує на роздуми про вплив сучасної цивілізації на людські почуття та їхнє вираження. Адже сучасна людина раціональна - аби бути благопристойною, мусить часто тамувати почуття і їхній відвертий вияв. Герої цього фільму не схематичні, адже рамки схеми завжди є затісними, аби вмістити всю людину. У фільмі героїня Беар зриває маску добре вихованої жінки і вчиняє скандал у кав'ярні. Але то лише мить. Емоції спадають, все вертається у звичне русло, залишається спокійна поверхня раціональності, традиційного мовчання. Маску можна зірвати тільки на мить.

І, зрештою, "Французька

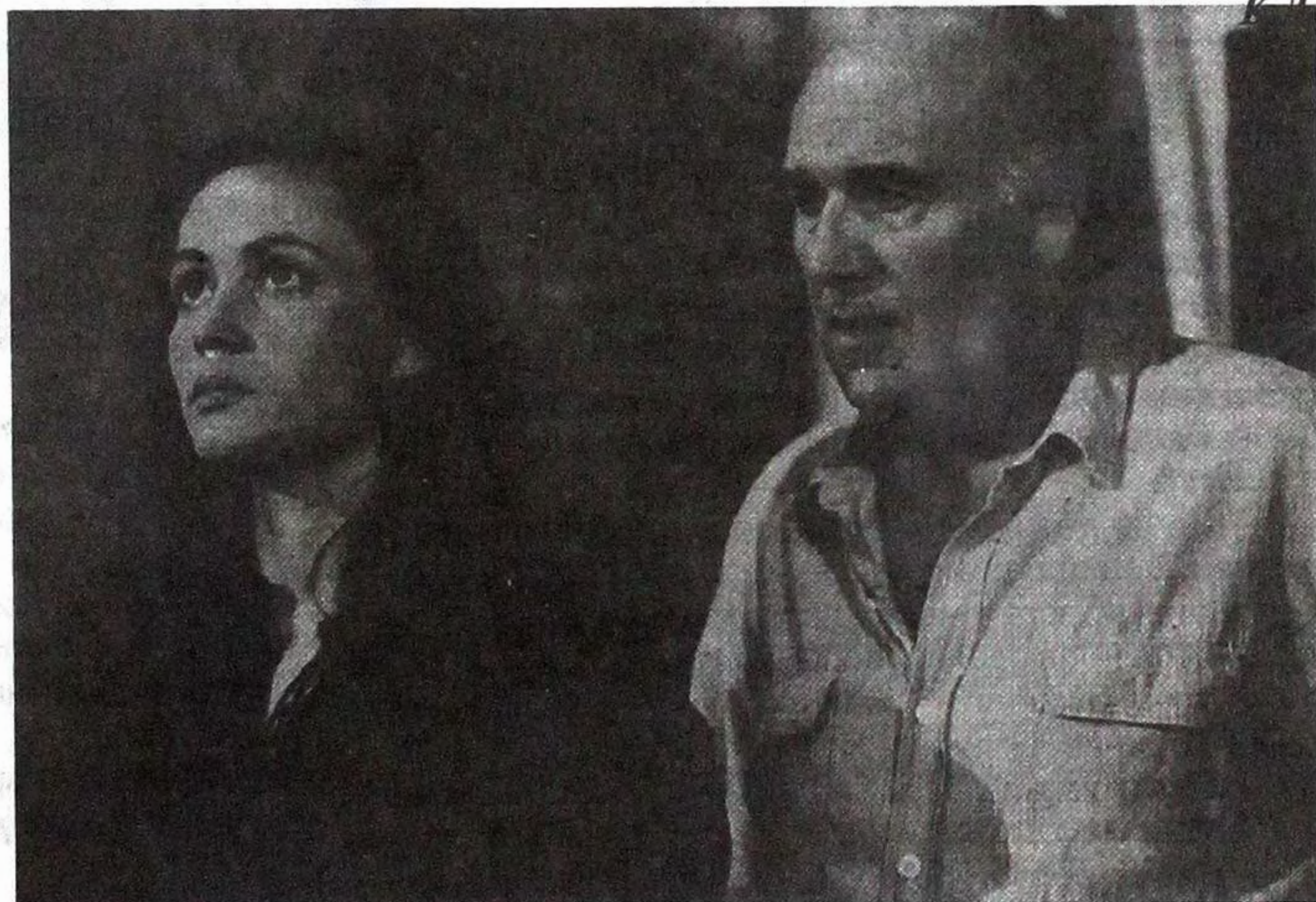
жінка", де проблема жіночої свободи у вияві почуттів знову виходить на перший план. Події фільму охоплюють час другої світової війни і час повоєнний. Звичайно, війна - щось зовнішнє, яке нібито і не стосується героїні Беар. Війна відбувається десь там, далеко від її помешкання. Але саме війна найбезпосередніше впливає на її долю - забирає в неї чоловіка (Даніель Отей). Ні, він залишився живий і здоровий. Але він, не змігши перейти до мирного життя, залишився військовим. А це не зближувало подружжя, а, навпаки, віддаляло. Героїня "Французької жінки" чимось нагадує героїню "Заміжжя Марії Браун": вони обидві були на все життя прив'язаними до своїх чоловіків, бажали будувати родинне життя саме з ними, а не з кимось іншим, але доля розпоряджалася так, що й одна, і друга віддавали свої почуття іншим чоловікам. Але на цьому подібність і закінчується. Бо якщо Марія Браун була втіленням раціональності, розсудливості в досягненні мети - добробуту й становища, то для героїні Беар такого питання не було. Питання полягало в тому, що її краса полонила чоловіків, а вона не могла встояти перед їхнім домаганням. Врешті, вона відповідала на ці людські почуття не з розрахунку, а просто в силу своєї емоційної натури. Сталося так, що вже по війні пристрасті розгорілися з великою

Еммануель Беар у фільмі "Французька жінка". 1995. Режисер Роже Варньє.

силою і жінка приймає рішення розлучитися з чоловіком і піти до коханого. Але обставини були проти неї. Разом з тим якась незбагненна сила єднала її з чоловіком-батьком її дітей, якого вона вже, здавалося, не любила і який (може, через це) більшість часу був далеко від неї.

"Французька жінка" побудована за законами мелодрами, але мелодрами психологічної. Напруження дії створює поведінка людини, вияв її почуттів. А це, особливо в такому жанрі, завжди цікаво і приваблює глядачів. Цю істину зайвий раз підтверджує той факт, що у Києві, наприклад, фільм не сховався з екрану майже рік. Інтерес до нього значною мірою тримався на чарівній принадакності актриси Еммануель Беар.

Еммануель Беар у фільмі "Прекрасний горішок". 1991. Режисер Жак Рівет.